

TEMA 1

LA CONSTITUCIÓ ESPANYOLA DE 1978

Estructura. Principis generals. Drets fonamentals. El Defensor del Poble. Reforma constitucional. Tribunal Constitucional.

Recursos per a oposicions

Prepara't en català — www.opositaencatala.com

✉ hola@opositaencatala.com

Tema 1. La Constitució Espanyola de 1978. Estructura i principis generals. Els drets fonamentals en la Constitució. El Defensor del Poble. La reforma de la Constitució. El Tribunal Constitucional.

1. La Constitució Espanyola de 1978: antecedents històrics

La Constitució Espanyola (en endavant, CE) de 1978, norma suprema de l'ordenament jurídic, va néixer del consens durant la Transició democràtica, marcant una ruptura amb el règim franquista (1939–1975), caracteritzat per la repressió política i la negació de llibertats. Aquest règim s'instaurà després de la Guerra Civil Espanyola (1936–1939), conflicte entre el govern legítim de la Segona República i les forces sollevades liderades per Francisco Franco, amb la victòria d'aquest últim. Després de la mort del dictador (20 de novembre de 1975), i sota el lideratge del Rei Joan Carles I i del president Adolfo Suárez, es van convocar les primeres eleccions democràtiques des de la Segona República el 15 de juny de 1977. D'aquestes eleccions va sorgir una comissió parlamentària integrada per set diputats de diverses ideologies, coneguts com "els pares de la Constitució" (representants d'UCD, PSOE, PCE, AP, PDC), encarregada de redactar la nova Carta Magna, norma suprema de l'ordenament jurídic.

DATES IMPORTANTS	
Aprovació	31 d'octubre de 1978
Ratificació en referèndum	6 de desembre de 1978
Sanció i promulgació reial	27 de desembre de 1978
Publicació i entrada en vigor	29 de desembre de 1978
REFORMES	
art. 13.2	27 d'agost de 1992
art. 135	27 de setembre de 2011
art. 49	15 de febrer de 2024

Reformes:

Des de la seva entrada en vigor el 1978 s'ha reformat 3 cops mitjançant el procediment ordinari (art. 167 CE). Aquestes modificacions són:

- **27 d'agost de 1992:** art. 13.2 (dret al sufragi actiu i passiu)
- **27 de setembre de 2011:** art. 135 (introdueix el principi de sostenibilitat financera)
- **15 de febrer de 2024** (sancionada pel Rei): art. 49 (canvi del terme "disminuïts físics o psíquics" a "persones amb discapacitat" i reconeixement de necessitats específiques de les dones i menors amb discapacitat). Entrà en vigor el 17 de febrer de 2024.

2. Estructura de la Constitució Espanyola

Característiques

La CE, codificada en un text únic i articulat, es caracteritza per ser escrita, extensa (169 articles), amb certa imprecisió i ambigüitat per permetre diverses orientacions polítiques. Té un caràcter obert, atès que delega el desenvolupament de nombrosos preceptes a la legislació ordinària i orgànica. D'altra banda, la seva rigidesa es manifesta en el procediment agreujat de reforma, i rep influències de la concepció de l'Estat social de la Constitució alemanya i del model de Tribunal Constitucional de la italiana, incorporant també figures com el Defensor del Poble, conegut a la Constitució sueca com a "Ombudsman".

Codificada	Text únic i articulat
Extensa	169 articles
Rígida	Procediment de reforma complex (Títol X)
Oberta	Desenvolupaments per Lleis Orgàniques o Ordinàries
Influència	Models d'Alemanya, Itàlia o Suècia

L'estructura (169 articles) es divideix en:

- Preàmbul
- Títol Preliminar (arts. 1 al 9)
- 10 Títols:
 - Títol I: Dels drets i dels deures fonamentals (arts. 10 al 55)
 - Capítol I: Dels espanyols i dels estrangers (arts. 11 al 13)
 - Capítol II: Drets i llibertats (art. 14 al 38)
 - Secció 1a: Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (arts. 15 al 29)
 - Secció 2a: Dels drets i deures dels ciutadans (arts. 30 al 38)
 - Capítol III: Dels principis rectors de la política social i econòmica (arts. 39 al 52)
 - Capítol IV: De les garanties de les llibertats i drets fonamentals (arts. 53 al 54)
 - Capítol V: De la suspensió dels drets i de les llibertats (art. 55)
 - Títol II: De la Corona (arts. 56 al 65)
 - Títol III: De les Corts Generals (arts. 66 al 96)

- Capítol I: De les Cambres (arts. 66 al 80)
- Capítol II: De l'elaboració de les lleis (arts. 81 al 92)
- Capítol III: Dels Tractats Internacionals (arts. 93 al 96)
- Títol IV: Del Govern i de l'Administració (arts. 97 al 107)
- Títol V: De les relacions entre el Govern i les Corts Generals (arts. 108 al 116)
- Títol VI: Del Poder Judicial (arts. 117 al 127)
- Títol VII: Economia i finances (arts. 128 al 136)
- Títol VIII: De l'organització territorial de l'Estat (arts. 137 al 158)
 - Capítol I: Principis generals (arts. 137 al 139)
 - Capítol II: De l'Administració local (arts. 140 al 142)
 - Capítol III: De les Comunitats Autònomes (arts. 143 al 158)
- Títol IX: Del Tribunal Constitucional (arts. 159 al 165)
- Títol X: De la reforma constitucional (arts. 166 al 169)
- 4 disposicions addicionals
- 9 disposicions transitòries
- 1 disposició derogatòria
- 1 disposició final

Des d'un punt de vista funcional, es distingeixen dues parts:

- **Part dogmàtica (arts. 1 a 55):** Recull els principis generals de l'Estat i els Drets i deures fonamentals.
- **Part orgànica (arts. 56 a 169):** Regula l'estructura de l'Estat, l'organització institucional i els mecanismes de reforma constitucional.

Preàmbul: No és vinculant. Només vinculen articles i disposicions.						
Part dogmàtica	Títol Preliminar (1-9) 1. Sobirania nacional = poble. Monarquia parlamentària 2. Unitat nació 3. Llengua 4. Bandera 5. Capital 6. Partits polítics 7. Sindicats 8. Forces armades 9. Principis jurídics	art. 1.1: <u>valors superiors:</u> ⇒ llibertat ⇒ justícia ⇒ igualtat ⇒ pluralisme polític				
		art. 9: <u>principis jurídics:</u> ⇒ legalitat ⇒ jerarquia normativa ⇒ publicitat de les normes ⇒ irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals ⇒ seguretat jurídica ⇒ responsabilitat ⇒ interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics				
		art. 10: fonaments de l'ordre polític i social				
		Capítol I: Dels espanyols i dels estrangers (11-13)				
		Capítol II: Drets i llibertats (14-38) art. 14: igualtat				
		<table><tr><td>Secció 1a:</td><td>Secció 2a:</td></tr><tr><td>Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (15-29)</td><td>Dels drets i deures dels ciutadans (30-38)</td></tr></table>	Secció 1a:	Secció 2a:	Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (15-29)	Dels drets i deures dels ciutadans (30-38)
	Secció 1a:	Secció 2a:				
	Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (15-29)	Dels drets i deures dels ciutadans (30-38)				
		Capítol III: Dels principis rectors de la política social i econòmica (39-52). <i>No vinculants. No confondre amb drets fonamentals. Aquests NO ho són.</i>				
		Capítol IV: De les garanties de les llibertats i drets fonamentals (53-54)				
	Capítol V: De la suspensió dels drets i de les llibertats (55)					
	Títol I: Dels drets i dels deures fonamentals (10-55)					

Part orgànica	Títol II: De la Corona (56-65)	
	Títol III: De les Corts Generals (66-96)	Capítol I: De les Cambres (66-80)
		Capítol II: De l'elaboració de les lleis (81-92)
		Capítol III: Dels Tractats Internacionals (93-96)
	Títol IV: Del Govern i de l'Administració (97-107)	
	Títol V: De les relacions entre el Govern i les Corts Generals (108-116)	
	Títol VI: Del Poder Judicial (117- 127)	
	Títol VII: Economia i finances (128-136)	
	Títol VIII: De l'organització territorial de l'Estat (137-158)	Capítol I: Principis generals (137-139)
		Capítol II: De l'Administració local (140-142)
		Capítol III: De les Comunitats Autònomes (143-158)
	Títol IX: Del Tribunal Constitucional (159-165)	
	Títol X: De la reforma constitucional (166-169)	
	Disposicions	4 addicionals
		9 transitòries
		1 derogatòria
		1 final

3. Principis generals

El Títol Preliminar de la CE estableix els fonaments constitucionals de l'Estat espanyol:

- **Art. 1.** Espanya és un Estat social i democràtic de Dret. **Valors superiors de l'ordenament jurídic: llibertat, justícia, igualtat, pluralisme polític.** La sobirania nacional resideix en el poble espanyol. La forma política de l'Estat és la monarquia parlamentària.
- **Art. 2.** Indissoluble unitat de la nació espanyola, reconeix i garanteix el dret a l'autonomia de les regions que la integren i la solidaritat entre totes elles.
- **Art. 3.** La llengua oficial és el castellà (**deure** de conèixer-la, **dret** d'usar-la). Les altres llengües espanyoles són també oficials en les respectives Comunitats Autònomes d'acord amb els seus Estatuts.
- **Art. 4.** Bandera: 3 franges horitzontals (vermella, groga -doble amplada-, vermella).
- **Art. 5.** Capital de l'Estat: la vila de Madrid
- **Art. 6.** Partits polítics: pluralisme polític, voluntat popular, participació política.
- **Art. 7.** Sindicats i associacions empresarials: defensa i promoció interessos econòmics i socials.
- **Art. 8.** Forces armades: Exèrcit de Terra, Armada i Exèrcit de l'Aire. Garantir la sobirania i la independència d'Espanya, defensar la integritat territorial i l'ordenament constitucional. Les bases de l'organització militar es regulen mitjançant Llei Orgànica.
- **Art. 9: Principis jurídics:** legalitat, jerarquia normativa, publicitat de les normes, irretroactivitat de les disposicions sancionadores no favorables o restrictives de drets individuals, seguretat jurídica, responsabilitat, interdicció de l'arbitrarietat dels poders públics.

4. Els drets fonamentals

El Títol I desenvolupa els **drets i deures fonamentals** entre els articles 10 i 55. Es distribueixen en diversos capítols:

- Capítol I: Dels espanyols i dels estrangers (arts. 11 al 13)
- Capítol II: Drets i llibertats (art. 14 al 38)
 - **Secció 1a: Dels drets fonamentals i de les llibertats públiques (arts. 15 al 29)**
 - Secció 2a: Dels drets i deures dels ciutadans (arts. 30 al 38)
- Capítol III: Dels principis rectors de la política social i econòmica (arts. 39 al 52)
- Capítol IV: De les garanties de les llibertats i drets fonamentals (arts. 53 al 54)
- Capítol V: De la suspensió dels drets i de les llibertats (art. 55)

Dins de la Secció 1a del Capítol II del Títol I trobem els drets fonamentals, que són els següents:

- **Art. 15:** Dret a la vida
- **Art. 16:** Llibertat ideològica, religiosa o de culte
- **Art. 17:** Llibertat i seguretat
- **Art. 18:** Honor, intimitat personal, pròpia imatge
- **Art. 19:** Escollir residència i llibertat de circulació
- **Art. 20:** Llibertat d'expressió
- **Art. 21:** Dret de reunió
- **Art. 22:** Dret d'associació
- **Art. 23:** Dret de participació
- **Art. 24:** Tutela judicial efectiva
- **Art. 25:** Drets dels condemnats o sancionats
- **Art. 26:** Prohibició dels tribunals d'honor
- **Art. 27:** Dret a l'educació
- **Art. 28:** Sindicació i dret a la vaga
- **Art. 29:** Dret de petició

Aquests drets són, en definitiva, els **drets d'especial protecció** recollits en la CE. Tenen una protecció reforçada que es manifesta mitjançant la vinculació directa de tots els poders públics, la reserva de **lleï orgànica** per al seu desenvolupament, la **tutela judicial efectiva davant els tribunals ordinaris** i, de manera especial, mitjançant el **recurs d'amparo** davant el Tribunal Constitucional per a la seva protecció davant vulneracions. A més de la **via d'urgència i preferència** i la possibilitat d'interposar el **recurs d'inconstitucionalitat** contra lleis que els puguin afectar.

Important:

L'art. 14 (igualtat) no forma part de la Secció 1a, però la Constitució li atorga la mateixa protecció màxima, és a dir:

- Recurs d'amparo
- Procediment preferent i sumari

Pel que fa als següents articles, tot i que **no són considerats drets fonamentals**, caldria assenyalar els que figuren a la Secció 2a del Capítol II del Títol I, "dels drets i deures dels ciutadans":

- **Art. 30:** Obligacions militars (inclosa l'objecció de consciència)
- **Art. 31:** Sosteniment de la despesa pública
- **Art. 32:** Dret al matrimoni

- **Art. 33:** Dret a la propietat privada i a l'herència
- **Art. 34:** Dret de fundació
- **Art. 35:** Dret al treball
- **Art. 36:** Col·legis professionals
- **Art. 37:** Negociació col·lectiva laboral
- **Art. 38:** Llibertat d'empresa

Al Capítol III del Títol I, “**Dels principis rectors de la política social i econòmica**” (arts. 39 al 52), hi figuren tot un recull de drets que, tot i que puguin semblar drets fonamentals, **només tenen caràcter informador**. És un recull de bones intencions que ha d'informar la legislació positiva, la pràctica judicial i l'actuació dels poders públics, però no generen drets subjectius directament exigibles mitjançant recurs d'empara. Entre aquests principis, trobem alguns de tant importants com els següents:

- **Art. 39:** Família
- **Art. 41:** Seguretat Social
- **Art. 43:** Salut
- **Art. 47:** Habitatge
- **Art. 49:** Persones amb discapacitat

En cas de vulneració d'aquests drets, **només es podrà al·legar a la jurisdicció ordinària** d'acord amb el que disposin les lleis que els desenvolupen. Per posar un exemple pràctic:

Si una llei desenvolupa el dret a la salut i es vulnera algun punt del seu contingut, es pot recórrer a la jurisdicció ordinària per vulnerar aquesta llei, però no per vulnerar la Constitució.

Garanties constitucionals

Per la importància dels continguts del Títol I de la CE es van establir uns mecanismes de defensa dels drets i les llibertats, que vinculen a tots els poders públics. Les garanties reforçades (empara i procediment preferent i sumari) protegeixen l'art. 14 i els drets de la Secció 1a del Capítol II (15-29), així com l'art. 30.2.

- **Recurs d'inconstitucionalitat:** per lleis o normes amb força de llei que vulnereu qualsevol precepte de la Constitució.
 - El poden interposar:
 - **50** Diputats
 - **50** Senadors
 - President del Govern
 - Assemblees Legislatives i Guberns CCAA
 - Defensor del Poble

- **Recurs d'empara davant el Tribunal Constitucional:** per l'article 14, drets fonamentals (arts. 15 al 29) i l'art. 30.2 (objecció de consciència).
 - El poden interposar:
 - Tota persona natural o jurídica que tingui un interès legítim
 - Ministeri Fiscal
 - Defensor del Poble

El recurs d'empara és subsidiari i només es pot interposar un cop esgotada la via judicial prèvia, quan aquesta existeixi.

- **Procediment judicial preferent i sumari:** per a l'article 14 i els drets fonamentals (arts. 15 al 29).

El desenvolupament dels drets fonamentals s'exigeix mitjançant **Llei orgànica**. Les lleis orgàniques no tenen major protecció que les lleis ordinàries: la diferència no és de jerarquia sinó de matèria i de la majoria necessària per a la seva aprovació: **majoria absoluta del Congrés** en votació final sobre el conjunt.

Altres mecanismes:

- **Qüestió d'inconstitucionalitat:**
 - La pot interposar: qualsevol òrgan judicial (jutge o tribunal)
 - Davant del Tribunal Constitucional
 - Quan una norma amb rang de llei pugui ser contrària a la Constitució
 - Aplicable només quan la sentència depengui de la validesa de la norma. És a dir, s'interposa només quan s'hagi de dictar sentència en base a aquesta norma
 - Se suspèn el termini per dictar sentència en el procés judicial fins que el Tribunal Constitucional resolgui la qüestió
 - En cap cas serà suspensiva: la llei continua vigent per a la resta de ciutadans; no se suspèn la seva aplicació general, només el cas concret que s'està jutjant

Mecanisme	L'interposa	Contra	Terminis
Recurs d'inconstitucionalitat	50 diputats/senadors - President del Govern - Assemblees Legislatives i Governos CCAA - Defensor del Poble	Llei i normes amb rang de llei	3 mesos des de la publicació fins a 9 mesos (conflictes Estat contra CCAA, si hi ha negociació)
Qüestió d'inconstitucionalitat	Òrgan judicial (jutge o tribunal) quan hagi de dictar sentència		Un cop finalitzat el procediment, dins del termini per dictar sentència
Recurs d'empara	- Persona natural o jurídica amb interès legítim - Ministeri Fiscal - Defensor del Poble	Actuacions dels poders públics (<i>actes, disposicions, omissions o vies de fet</i>) arts. 14 + 15-29 + 30.2	3 mesos: decisions o actes de les Corts Generals o Assemblees Legislatives sense força de llei 20 dies: Govern Estat, CCAA o de les seves autoritats o funcionaris 30 dies: Sentència que esgota la via judicial

5. El Defensor del Poble

El Defensor del Poble és l'alt comissionat de les Corts Generals per a la defensa de tots els drets recollits en el Títol I de la Constitució Espanyola (Dels drets i dels deures fonamentals, arts. 10-55). Supervisa l'activitat de l'Administració Pública donant compte a les Corts Generals. Es regula mitjançant Llei Orgànica.

Requisits:

- Espanyol
- Major d'edat
- Estar en ple gaudi dels drets polítics i civils

Elecció:

1. Comissió mixta Congrés i Senat: es reuneix per proposar per **majoria simple** el candidat o candidats als plens de la Cambra
2. **Votació:**
 - **Congrés:** majoria de **3/5**
 - **Senat:** majoria de **3/5**
3. Repetició de la votació en cas que no s'hagin assolit les majories anteriors:
 - **Congrés:** majoria de **3/5**
 - **Senat:** **majoria absoluta**
4. Nomenament pels Presidents/tes del Congrés i del Senat

Mandat:

- **5 anys**. Reelegible

Característiques

- És l'única figura que pot interposar tant:
 - recurs d'empara, com
 - recurs d'inconstitucionalitat
- Les seves investigacions són sumarians i informals
- Nomina a dos adjunts
- No només supervisa l'activitat de l'Administració de l'Estat, sinó també les de les Comunitats Autònomes
- Actua amb independència
- Subjecte a control parlamentari
- Poden sol·licitar una investigació:
 - El Defensor del Poble
 - Persona natural o jurídica amb un interès legítim

Cada Comunitat Autònoma podrà tenir també el seu propi Defensor del Poble, regulat al seu Estatut d'Autonomia. A Catalunya aquesta figura és El Síndic de Greuges i es coordina amb el Defensor del Poble estatal.

Suspensió de drets i llibertats

Al capítol V del Títol I de la CE, “**De la suspensió dels drets i de les llibertats**” (art. 55) hi trobem un mecanisme d’especial rellevància: aquell en virtut del qual es poden limitar o suspendre certs drets i llibertats dels ciutadans.

Els estats d’excepció i setge estan pensats per a greus alteracions de l’ordre públic, insurreccions o actes de força contra la sobirania o la integritat territorial; suspenent determinats drets fonamentals vinculats a llibertats públiques, assimilables a drets “polítics”: domicili, dret de reunió (manifestacions), comunicacions, vagues, llibertat d’expressió i informació, inclòs el segrest de publicacions (*censura*) i conflictes col·lectius.

Suspensió col·lectiva:

Gairebé tots es troben a la Secció 1a, menys l’article 37.2, de la Secció 2a.

Estats d’excepció i setge (art. 55.1):

Secció 1a:

- Art. 17: Dret a la llibertat i a la seguretat – **Setge: suspèn art. 17 sencer**
 - Art. 17.1: Llibertat i seguretat
 - Art. 17.2: Detenció preventiva
 - Art. **17.3**: Informació al detingut i assistència d’advocat (**no se suspèn a l’estat d’excepció**)
 - Art. 17.4: Habeas corpus
- Art. 18.2: Inviolabilitat del domicili
- Art. 18.3: Secret de les comunicacions
- Art. 19: Llibertat de residència i circulació
- Art. 20: Llibertat d’expressió
 - 20.1.a: Expressar i difondre lliurement les idees
 - 20.1.d: Comunicar o rebre informació veraç
 - 20.5: Segrest de publicacions
- Art. 21: Dret de reunió, concentració i manifestació
- Art. 28.2: Dret a vaga

Secció 2a:

- Art. 37.2: Mesures de conflicte col·lectiu per part d’empresaris i treballadors

Característiques dels estats d'alarma, excepció i setge:

- No es preestableix àmbit territorial
- No es podrà dissoldre el Congrés dels Diputats (sent immediatament convocat si ho estigués)
- No interrompen el principi de responsabilitat dels poders públics
- Publicació al BOE
- No interrompen les funcions de les Cambres (si estiguessin dissoltes, actuarà la Diputació Permanent)
- No es pot produir una reforma constitucional mentre siguin vigents
- Es regulen mitjançant Llei Orgànica
- **Durada:**
 - **Excepció:** no més de 30 dies prorrogable per un altre termini d'igual durada
 - **Setge:** l'assenyalada pel Congrés
 - **Alarma:** no més de 15 dies, prorrogables amb l'autorització del Congrés

L'estat d'alarma només podrà limitar drets, mai suspendre'ls.

Suspensió individual (art. 55.2):

No és necessari que es declarin els estats d'alarma, excepció o setge. Aquest és un mecanisme previst per a investigacions relatives a **terroristes i bandes armades**.

- Art. 17.2: Termini màxim detenció preventiva
- Art. 18.2: Inviolabilitat del domicili
- Art. 18.3: Secret de les comunicacions

ALARMA	EXCEPCIÓ	SETGE
<u>Declara:</u> Govern Mitjançant: Decret del Consell de Ministres	<u>Declara:</u> Govern Mitjançant: Decret del Consell de Ministres, prèviament autoritzat pel Congrés a <u>petició</u> exclusiva del Govern	<u>Declara:</u> Majoria absoluta del Congrés , a <u>proposta</u> exclusiva del Govern
<u>Termini màxim:</u> 15 dies , només ampliable pel Congrés	<u>Termini màxim:</u> 30 dies , prorrogable per un altre termini igual	<u>Termini:</u> El Congrés determina àmbit territorial, durada i condicions

6. La reforma de la Constitució

La CE, com a norma fonamental de l'ordenament jurídic, preveu mecanismes per a la seva adaptació a les canviants realitats socials i polítiques a través de la seva reforma. Aquest procés, regulat en el Títol X (arts. 166-169), estableix diferents vies que reflecteixen la transcendència de la seva modificació.

Iniciativa per a la reforma:

- **Govern**
- **Congrés:**
 - **2 grups** parlamentaris
 - o bé **1/5** part dels Diputats
- **Senat:**
 - **50** Senadors que no siguin del mateix grup
- **Assemblees Legislatives Comunitats Autònomes:**
 - Sol·liciten la iniciativa legislativa

Límits:

- Queda exclosa la iniciativa popular
- No es pot reformar durant els estats:
 - d'alarma
 - excepció
 - setge
 - temps de guerra

Procediments de reforma:

1. Reforma ordinària: Art. 167

Pot afectar a qualsevol Títol de la CE, a excepció de:

- Títol Preliminar
- La Secció 1a del Capítol II del Títol I (dels drets fonamentals i les llibertats públiques)
- Títol II (de la Corona).

Procediment:

Aproven: **3/5 parts** de cada Cambra (Congrés i Senat)

Si no hi ha acord: comissió paritària Diputats i Senadors. S'escriu un nou text i se sotmet a una nova votació que s'haurà d'aprovar per **3/5 parts** de cada Cambra.

Si tot i així no es produís l'acord, s'aprovarà per:

- **2/3** del Congrés
- **Majoria absoluta** del Senat

Opcional: Referèndum de ratificació

- Dins dels **15 dies** després de l'aprovació
- Si ho demana **1/10** part de qualsevol de les Cambres

2. **Reforma agreujada:** Art. 168

Per **reforma total** de la Constitució o **reforma parcial** que afecti a:

- Títol Preliminar
- Secció 1a del Capítol II del Títol I (dels drets fonamentals i les llibertats públiques)
- Títol II (de la Corona)

Procediment:

1. Aprovació del principi de reforma (manifestació sobre l'oportunitat i caràcter general): **2/3 parts** de cada Cambra
2. Dissolució immediata de les Corts Generals (convocatòria d'eleccions)
3. Les noves Cambres han de ratificar la decisió de continuar la reforma (*desenvolupat als Reglaments de les Cambres*):
 - Senat: majoria absoluta (art. 159 del Reglament del Senat)
 - Congrés: el Reglament del Congrés (art. 147.4) no exigeix majoria en aquest punt
4. Estudi del text de reforma i nova votació que **s'aprova per 2/3** parts de cada Cambra
5. **Referèndum** de ratificació (en aquest cas, de caràcter **obligatori**)

Reforma ORDINÀRIA	Reforma AGREUJADA
Aproven: 3/5 parts de cada Cambra	Aprovació principi de reforma: 2/3 parts de cada Cambra
<u>NO hi ha acord:</u> - Comissió paritària Diputats i Senadors → escriu nou text - Nova votació: 3/5 cada Cambra	Dissolució Corts Generals
Persisteix el desacord. Majories per aprovar: - Congrés: 2/3 - Senat: Majoria absoluta	Ratificació i aprovació del nou text: 2/3 de cada Cambra
Referèndum: opcional <u>A petició de:</u> 1/10 part de Congrés o Senat <u>Termini:</u> màxim 15 dies després aprovació	Referèndum: obligatori Aprovada la reforma per les Corts Generals, ratificació (vinculant) mitjançant referèndum
Reforma PARCIAL de qualsevol Títol, <u>a excepció de:</u> - Títol Preliminar - Secció 1a del Capítol II del Títol I: Drets fonamentals i llibertats públiques - Títol II: Corona	Reforma TOTAL o que afecti a: - Títol Preliminar - Secció 1a del Capítol II del Títol I: Drets fonamentals i llibertats públiques - Títol II: Corona

7. El Tribunal Constitucional

Regulat al Títol IX (arts. 159 a 165 CE) i per la seva pròpia Llei Orgànica 2/1979 (LOTG). És l'òrgan suprem de la Constitució, independent dels altres poders de l'Estat i únic en el seu ordre (no forma part del Poder Judicial).

No confondre amb el Consell General del Poder Judicial, ni en la composició dels seus membres ni en les funcions.

Composició (Art. 159):

Consta de **12 membres** (inclòs el President) nomenats pel Rei, a proposta de:

- **Poder legislatiu:**
 - **4 pel Congrés** (per majoria de **3/5**).
 - **4 pel Senat** (per majoria de **3/5**)
- **Poder executiu:**
 - **2 pel Govern**
- **Poder judicial:**
 - **2 pel Consell General del Poder Judicial (CGPJ)**

Requisits i Mandat:

- **Perfil:**
 - Magistrats
 - Fiscals
 - Professors d'universitat
 - Funcionaris públics (*lletrats, secretaris generals d'ajuntaments, advocats de l'Estat...*)
 - Advocats

Tots ells han de ser juristes de reconeguda competència amb més de **15 anys d'exercici professional**.

- **Durada:** Són nomenats per un període de **9 anys**.
- **Renovació:** El Tribunal es renova per **terços** (**1/3**, és a dir, 4 membres) cada **3 anys**.
- **El President:** Elegit pel mateix Tribunal en ple per un període de **3 anys**. És nomenat pel Rei.

Incompatibilitats:

- qualsevol mandat representatiu
- càrrecs polítics i administratius
- funció directiva en partits polítics o sindicats i tasques al seu servei
- exercici de la carrera judicial o fiscal
- qualsevol activitat empresarial o mercantil
- les pròpies dels membres del poder judicial

Característiques:

- Són independents i inamovibles

President del Tribunal Constitucional:

- Nomenat pel Rei
- A proposta del Ple
- Per un període de **3 anys**, reelegible només **1** cop

Competències principals (Art. 161):

El Tribunal Constitucional té jurisdicció en tot el territori espanyol. Té competències en matèria de:

- **Recurs d'inconstitucionalitat:** Contra lleis i disposicions normatives amb força de llei. També les lleis autonòmiques.
- **Recurs d'empara:** Contra actes de les Administracions que vulnerin els drets i llibertats referits a l'art. 14, la Secció 1a del Capítol II (arts. 15-29) i l'art. 30.2 (objecció de consciència), un cop esgotada la via judicial prèvia, quan aquesta existeixi.
- **Conflictes constitucionals de competència:** Entre l'Estat i les Comunitats Autònomes, o d'aquestes entre si.
- **Conflictes en defensa de l'autonomia local:** Interposats per municipis i províncies contra lleis de l'Estat o de les CCAA que lesionin la seva autonomia.
- **Control de constitucionalitat dels Tractats Internacionals.**

El Govern (*no el President*) podrà impugnar davant el Tribunal Constitucional disposicions (lleis o reglaments) i resolucions (actes) adoptats pels òrgans de les Comunitats Autònomes, fet que provocarà una suspensió de les mateixes. En aquest cas, el Tribunal Constitucional les aixecarà o ratificarà en un termini no superior a **5 mesos**.

Característiques de les sentències del Tribunal Constitucional (Art. 164):

- Es publiquen al BOE amb els vots particulars, si n'hi hagués.
- Tenen valor de cosa jutjada a partir de l'endemà de la seva publicació.
- No es pot interposar **cap recurs** contra elles.
- Tenen efectes *erga omnes* (davant de tothom) quan declarin la inconstitucionalitat d'una llei o norma.

Recursos per a oposicions

Prepara't en català — www.opositaencatala.com

✉ hola@opositaencatala.com